

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA
ADABIYOTI UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

Rektor

Sh.Sirojiddinov

2019-yil

07

“KELISHILDI”

Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim
vazirligi

Ko‘yxatga olindi

№ BD-5112400-3.04

2019-yil 14.08

O‘ZBEK ADABIYOTI

FAN DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar

Ta‘lim sohasi: 110000 –Pedagogika

Ta‘lim yo‘nalishi: 5112400 – O‘zga tilli guruhlarda o‘zbek tili

Toshkent – 201__

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus ta'lim, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2019-yil "17" 08 dagi 4 - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasining Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2019-yil "4" 10 dagi 89d- sonli buyrug'ining 2 - ilovasi bilan fan dasturi ro'yxati tasdiqlangan.

Fan dasturi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

S.X.Muhamedova -ToshDO'TAU, «O'zbek tili ikkinchi til sifatida» kafedrası mudiri, filologiya fanlari doktori, professor

O.A.Turakulova -ToshDO'TAU, «O'zbek tili ikkinchi til sifatida» kafedrası o'qituvchisi

Y.B.Eshmatova -ToshDO'TAU, «O'zbek tili ikkinchi til sifatida» kafedrası katta o'qituvchisi

Taqrizchilar:

M.Abdullayeva -Toshkent davlat O'zbek tili va adabiyoti universiteti "O'zbek tili va adabiyotini o'qitish" kafedrası mudiri, filologiya fanlari nomzodi, dotsent

S. R. Jumaniyazova -118- maktab ona tili va adabiyot fani oliy toifali o'qituvchisi

Fanning dasturi ToshDO'TAU Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2019yil "1" - 07 dagi "11" - sonli bayonnomasi)

Kafedra mudiri: *[Signature]* S. X. Muhamedova
[Signature] Akis P. P. P.

I. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

O'zbek xalq ijodiyoti ajdodlarimizning ko'p asrlik badiiy tafakkur durdonalarini o'zida mujassamlashtirgan bebaho milliy qadriyatlardan biri sanaladi. Badiiy adabiyotimiz asrlar davomida xalqimizni yuksak ma'naviy komillik ruhida tarbiyalashdek ezgu maqsadga xizmat qilib kelgan.

Ushbu fan o'zbek adabiyoti, ularning o'ziga xos xususiyatlari, o'zbek adabiyotining ilg'or yutuqlaridan xabardor qilish, jahon va o'zbek adabiyoti namoyandalarning ijodini, buyuk merosini o'rgatish, xalq og'zaki ijodi namunalari bahramand etish, talabalarda kasbiy-pedagogik ko'nikma va malakalarni shakllantirish, mustaqil ijodiy fikrlash qobiliyati, o'qituvchilik kasbiy madaniyatini kamol toptirishga o'rgatishdan iborat.

“O'zbek adabiyoti” fani bakalavr bosqichi talabalariga mutaxassislik fani sifatida o'qitiladi. Oliy ta'lim tizimida ma'naviy barkamol avlodni yetishtirish, ularni ajdodlar yaratgan adabiy merosga muhabbat va vatanparvarlik ruhida tarbiyalash hamda talabalar kitobxonlik madaniyatini yuksaltirishda ushbu fan muhim ahamiyatga ega.

Shuningdek, dasturda o'zbek adabiyoti ta'limi jarayonining o'ziga xos xususiyatlari, o'zbek va jahon adabiyotining sara namunalari o'qish, tahlili qilish, elektron ta'lim resurslaridan foydalanish, fanga oid internet saytlarining ahamiyati, elektron kutubxonalardan samarali foydalanishga doir yangi bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish nazarda tutiladi.

“O'zbek adabiyoti” fanini to'liq o'zlashtirish talabalar adabiy-estetik didini yuksaltirish barobarida ularda intellektual salohiyat va ma'naviy dunyoqarashini boyitishda, zamon talabalariga mos raqobatbardosh kadrlar bo'lib yetishishida alohida o'rin tutadi. O'zga tilli guruhlarda o'zbek tilini o'rgatish jarayonida adabiy o'qishga e'tibor qaratilgan. O'quvchilarga o'zbek adabiyotini o'rgatish barobarida o'zbek milliy an'ana va qadriyatlarini hurmat qilish va e'zozlash kabi ezgu fazilatlar singdiriladi. Shu nuqtai nazardan «O'zbek adabiyoti» fani bo'yicha tuzilgan mazkur dastur bakalavr ta'lim yo'nalishi talabalarini kasbiy-pedagogik jihatdan yetuk kadrlar bo'lib yetishishida muhim ahamiyat kasb etadi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanni o'qitishdan maqsad - o'zbek adabiyoti bilan bog'liq boy adabiy va ma'naviy meros bilan talabalarni tanishtirish, o'sib kelayotgan avlodni sog'lom e'tiqod va yuksak axloq sohibi bo'lgan ajdodlarimizga hurmat ruhida tarbiyalash, ular qoldirgan ma'naviy xazinani tom ma'noda qadrlashga o'rgatish orqali ularni yuksak ma'naviyatli va keng ma'rifat sohibi etib tarbiyalashdir.

Talabalarining o'qish va mehnat jarayonida, jamoat joylarida turli nutqiy vaziyatlarda mustaqil ravishda fikrini bayon eta olish, eshitilgan axborotni idrok etish, voqea-hodisalarga o'z munosabatini bildirish, o'zbek adabiyotining eng sara namunalari, o'zbek xalqining tarixiy, madaniy hayoti, jahon madaniyatiga va milliy madaniyatga hissa qo'shgan buyuk allomalar ijodiy merosini o'rganish

orqali milliy qadriyatlarga hurmat bilan munosabatda bo'lish malakasini rivojlantirishdan iborat

O'zbek adabiyoti va o'zbek milliy ma'naviyatining shakllanish va rivojlanish qonuniyatlarini anglash orqali yoshlarda kuchli tafakkur tarzini shakllantirish, o'zbek adabiyoti haqida har tomonlama bilim hosil qilish, ma'naviy dunyosi mukammal bo'lishiga ko'maklashish ushbu o'quv fanining asosiy maqsadlaridan hisoblanadi.

Ushbu maqsadlarga erishish uchun "O'zbek adabiyoti" fani talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, fanga doir muammolarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. *Talaba:*

- adabiyot tushunchasi, ijodkorlarning hayot yo'li va ijodiy faoliyati, ularning millat va jahon madaniyati rivojiga qo'shgan hissasi, o'zbek davlatchiligi va ma'naviyati tarixida tutgan o'rni haqida *bilimga*;

- talaba o'zbek adiblari haqida to'liq tasavvurga ega bo'lishi, ular ijodini o'rganish, to'g'ri tahlil va talqin qila olish *ko'nikmalariga*;

- badiiy adabiyot bilan bog'liq tushuncha va tamoyillar, asarlarning mazmun-mohiyati, ramz, timsol va obrazlar mohiyatini anglash, badiiy asarlar tili, o'ziga xos jihatlari, ushbu asarlarning o'zbek va jahon adabiyotining keyingi rivojiga ko'rsatgan ta'siri bilan bog'liq masalalarni bilish *malakasiga* ega bo'lishi kerak.

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-modul. Adabiyot- so'z san'ati

1-mavzu. Kirish. "O'zbek adabiyoti" fanining maqsad va vazifalari, fanning ta'limdagi o'rni va ahamiyati

Mazkur o'quv predmetining nazariy asoslari. O'zbek adabiyoti bo'yicha maktab, akademik litsey, kasb-hunar kollejlari, oliy ta'limning mohiyati va prinsiplarini o'zlashtirish.

2-mavzu. O'zbek adabiyotining sarchashmasi

Xalq og'zaki ijodi. Folklor tushunchasi. Og'zaki va yozma adabiyotning vujudga kelishi. Ilk yozma manbalar.

3-mavzu. Xalq og‘zaki ijodining epik janrlari

Xalq og‘zaki ijodi janrlari. Maqol va topishmoqlar. Ertaklar. Rivoyat. Afsona. Lof. Askiya.

4-mavzu. Xalq og‘zaki ijodining lirik janrlari

Alla. Tez aytishlar. Xalq qo‘shiq-lari. Marsiya.

5-mavzu. Xalq dostonlari

Baxshilar tomonidan og‘izdan-og‘izga ko‘chgan dostonlar. “Alpomish”, “Go‘ro‘g‘li” dostonlari.

2-modul. X-XV asrlar o‘zbek adabiyoti

6-mavzu. O‘rta Osiyoda X-XII asrlardagi madaniy va adabiy hayot

«Devonu lug‘otit turk» – O‘rta Osiyo xalqlarining mushtarak yodgorligi. Asar tarkibidagi adabiy namunalar. Mahmud Koshg‘ariyning xalq og‘zaki ijodiga munosabati.

Yusuf Xos Hojib va uning «Qutadg‘u bilig» asari. Asarda ilmiy-ma‘rifiy, axloqiy-ta‘limiy qarashlarning ifodalanishi. Asarning badiiy tili.

7- mavzu. Ahmad Yugnakiy va Ahmad Yassaviy hayoti va ijodi

Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asari. Asardagi o‘g‘it va pandlar.

Ahmad Yassaviyning “Hikmatlar” asari haqida ma‘lumot.

8-mavzu. Alisher Navoiy – zullisonayn shoir

Alisher Navoiyning hayot yo‘li. Navoiy davlat arbobi sifatida. Musiqa, miniatyura, tasviriy, kitobat san‘ati va tarixnavislik rivojida Navoiyning roli. Navoiyning adabiy faoliyati.

9-mavzu. Alisher Navoiy “Xamsa”si

«Hayratul-abror» dasturiy asar sifatida. Asar kompozitsiyasi. Undagi ijtimoiy-siyosiy, ahloqiy-ta‘limiy qarashlar. She‘riy hikoyalar va ularning badiiy funksiyasi.

3 modul. XVI – XVIII asrlar o‘zbek adabiyoti

10-mavzu. Zahiriddin Muhammad Bobur ijodi

Boburning g‘arb va sharqdagi katta shuhrati. Zahiriddin Muhammad Boburning hayoti sahifalari. Bobur-buyuk sarkarda va ulug‘ davlat arbobi sifatida.

11-mavzu. Muhammadrizo Ogahiy – o‘zbek mumtoz adabiyotining yirik namoyandalaridan biri

Hayoti va ijtimoiy faoliyati. Ogahiy – ulkan shoir, zabardast tarixchi, mohir tarjimon, iste’dodli san’atkor. Ijodiy merosining miqyos-ko‘lami, tur xususiyatlari. «Ta’viz ul-oshiqin» devoni, uning tarkibi, g‘oyaviy-badiiy mundarijasi. Ogahiy merosida ijtimoiy motivlar. Ishq-muhabbat, sevgi-sadoqat mavzuining badiiy yuksak talqin etilishi. Ogahiy tarixiy asarlari va tarjimalarining badiiy qiymati.

12-mavzu. Mohlaroyim Nodira

Hayoti va ijtimoiy-siyosiy faoliyati. Davlat arbobi va adabiyot-san’at ahli homiysi. Ijodiy faoliyati. Lirikasining yetakchi motivlari. Firoqnoma-marsiyalar.

4-modul. XIX-XX asrning boshlari o‘zbek adabiyoti

13-mavzu. XIX asrning ikkinchi yarmida Turkistonda ijtimoiy-siyosiy, madaniy va adabiy hayot

Adabiyotning ijtimoiy-siyosiy voqealarga yaqinlashuvi. Ma’rifatparvarlik harakati va uning badiiy adabiyotdagi ko‘rinishi. Furqat, Avaz O‘tar o‘g‘li Muqumiy, Zavqiy va boshqalar.

5-modul. Milliy uyg‘onish davri adabiyoti

14-mavzu. Jadid adabiyoti

Jadid adabiyotining M.Behbudiy, A.Avloniy, A.Qodiriy, Fitrat, Cho‘lpon, Hamza singari namoyandalari ijodi. Jadid she’riyati, nasri, publitsistikasi va dramaturgiyasida yaratilgan eng yaxshi asarlar.

15-mavzu. Behbudiy va Abdulla Avloniy

O'zbek ma'rifatparvarlarining ta'lim tizimida olib borgan islohotlari. Behbudiyning "Padarkush" dramasi ilgari surilgan g'oyalar. Abdulla Avloniy-iste'dodli shoir va dramaturg, pedagog, jamoat arbobi sifatida faoliyati. "Birinchi muallim", "Ikkinchi muallim" «Turkiy guliston yoxud axloq» asarlari xususida.

16-mavzu. Fitrat, Cho'lpon va Usmon Nosir

Fitrat va Cho'lpon shu davrdagi sovet davlatiga muxolif kuchlarning vakillari sifatida. Fitratning «Mirrix yulduziga», «Shoir», «Sharq», Cho'lponning «Yorug' yulduzga», «Kurash», «Xalq», «Buzilgan o'lkaga», «Amalning o'limi», Usmon Nosirning «Yurak», «Monolog», «Rim va Nil» she'rlari.

17-mavzu. Abdulla Qodiriy- o'zbek romanchiligining asoschisi

A.Qodiriyning «O'tgan kunlar» va «Mehrobdan chayon» romanlari. Bu so'nggi asarlarning o'zbek adabiyotining shoh asarlari sifatida e'tirof etilishi.

6-modul. XX asr adabiyot

18-mavzu. Yangi davr adabiyoti. (Nasr)

Yangi davr adabiyotiga xos g'oyaviy-badiiy xususiyatlar. Shu davrga doir muhim ma'lumotlar. Ijodkorlarning ijodiy faoliyati. G'afur G'ulom ijodi. "Mening og'rigina bolam", "Shum bola" asarlari. Abdulla Qahhorning ijodiy faoliyati. Abdulla Qahhorning «Bemor», «Anor», «O'g'ri», «Dahshat» kabi hikoyalari. O'tmish davrning ma'naviy muhiti. Hikoyachilik qirralari.

19-mavzu. 50-80-yillar she'riyati

Ushbu davr she'riyatining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari: Oybekning «O'zbekiston», «Na'matak», «Mashrab», Hamid Olimjonning «O'zbekiston», «O'rik gullaganda», «Ofeliyaning o'limi» she'rlari.

20-mavzu. 50-80-yillar dramaturgiyasi

Dramaturgiyaga yangi ijodkorlarning dadil kirib kelishi. Said Ahmadning «Kelinlar qo'zg'oloni» dramasi. Said Ahmad taniqli o'zbek yozuvchisi va jamoat arbobi. Asarlarida obrazlarning tasvirlanishi.

21-mavzu. O'zbek bolalar she'riyati

O'zbek bolalar she'riyatining yetakchi tamoyillari. Shoirlarning mahorati. Zafar Diyor, Po'lat Mo'min she'rlarida obraz.

7- modul. Mustaqillik davri o'zbek adabiyoti

22 – mavzu. Istiqlol davri o'zbek she'riyati

Istiqlol davri o'zbek she'riyatining asosiy tamoyillari. Inson ruhiyati. Mustaqillik nashidasi. Vatan madhi. Iqbol Mirzo she'riyatida sof tuyg'ular. Faxriyor, Zebo Mirzo, Bahrom Ro'zimuhammad ijodida – modern she'riyati namunalari. Adabiyot darslarida milliy mafkura va mustaqillik g'oyasi.

23 – mavzu. Istiqlol davri o'zbek nasri, dramaturgiyasi

Istiqlol davri o'zbek nasri, dramaturgiyasining mavzulari. Mustaqillik davri hikoyachilik tamoyillari. Sh.Xolmirzayev, A.Yo'ldosh, X.Do'stmuhammad, E.A'zam ijodi misolida hikoya va qissalar tahlili.

8-modul. O'zbek bolalar adabiyoti

24 – mavzu. O'zbek bolalar adabiyoti hikoyachiligi

O'zbek bolalar adabiyoti hikoyachiligining taraqqiyoti. Anvar Obidjon va Tursunboy Adashboevning hayoti va ijodi. Mavzu ko'lami. Badiiy mahorat. Xudoyberdi To'xtaboyev – fantastik yozuvchi.

25-mavzu. Jahon adabiyoti

Aleksandr Sergeevich Pushkin ijodi. Ijodkorning ijodiy faoliyati. She'rlari. Dostonlari. Turli mavzudagi asarlari. Ertaklar to'plamlari.

26-mavzu. Ivan Andreeich Krilov va Gans Xristian Andersen

Ivan Andreeich Krilov, Gans Xristian Andersen ijodida fantastika. Turli mavzudagi asarlari. Ertaklar to'plamlari.

IV. Amaliy va seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Amaliy va seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "O'zbek adabiyoti" fanining o'rni va ahamiyati
2. O'zbek adabiyotining nazariy masalalari
3. Xalq og'zaki ijodi
4. Epik tur. Lirik tur. Dramatik tur. Maxsus tur
5. Kichik epik janrlar. Latifa, masal, hikoya, rivoyat, afsona
6. O'rta epik janrlar. Qissa Katta epik janrlar. Doston. Roman
7. Dramatik tur janrlari. Drama
8. Monolog. Dialog. Tragediya
9. Maqol va topishmoqlar va ertaklar
10. Xalq og'zaki ijodi durdonalari. Rivoyat, afsona
11. Eng kichik janr. Alla
12. Tez aytishlar, lof, askiya
13. Xalq dostonlari
14. Baxshilar tomonidan og'izdan-og'izga ko'chgan dostonlar. "Alpomish" dostoni
15. "Go'ro'g'li" dostoni
16. Buyuk mutafakkir olimlar ijodiy me'rosi. Abu Rayhon Beruniy haqida adabiy materiallar
17. Ibn Sino. Al- Xorazmiy asarlari

18. Abu Nasr Farobiyning adabiy merosi
19. O'zbek adabiyoti tarixi va davrlashtirish masalasi
20. O'rta Osiyoda X-XII asrlardagi madaniy va adabiy hayot Kichik epik janrlar
21. Devonu lug'otit turk» – O'rta Osiyo xalqlarining mushtarak yodgorligi
23. Yusuf Xos Hojib va uning «Qutadg'u bilig» asari
24. «Qutadg'u bilig» asarida ilmiy-ma'rifiy, axloqiy-ta'limiy qarashlarning ifodalanishi.
25. Ahmad Yugnakiy va Ahmad Yassaviy hayoti va ijodi
26. Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asari
27. Ahmad Yassaviy hikmatlari
28. XIII-XIV asrlar o'zbek adabiyoti
29. Alisher Navoiy – zullisonayn shoir
30. Navoiy davlat arbobi sifatida.
31. Musiqa, miniatyura, tasviriy, kitobat san'ati va tarixnavislik rivojida Navoiyning roli
32. Sharq adabiyotida xamsachilik an'analari
33. Alisher Navoiy "Xamsa" asari
34. «Layli va Majnun» – sevgi mavzuidagi asar
35. «Sab' ai sayyor» dostonining ahamiyati
36. «Saddi Iskandariy» – ko'psyujetli asar sifatida
37. Zahiriddin Muhammad Bobur ijodi
38. «Boburnoma» – tarixiy-badiiy asar sifatida
39. XVIII asrning oxiri va XIX asrning birinchi yarmi o'zbek adabiyoti
40. Muhammad Sharif Gulxaniy
41. «Zarbulmasal» – o'tmish adabiyotimizning muhim yodgorliklaridan biri.
42. Muhammadrizo Ogahiy – o'zbek mumtoz adabiyotining yirik namoyandalaridan biri
43. Ogahiy g'azallari
44. Mohlaroyim Nodira
45. Nodiraning ijodiy faoliyati. Lirikasining yetakchi motivlari
46. XIX asrning ikkinchi yarmida Turkistonda ijtimoiy-siyosiy, madaniy va adabiy hayot
47. Furqatning "Sayding qo'ya ber sayyod" she'rini yod olish
48. Avaz O'tar o'g'lining "Til", "Millatimga" she'rlari
49. Muqumiyning "Tanobchilar" satirasi
50. Behbudiy, Abdulla Avloniy ijodi
51. Fitrat. Cho'lpon va Usmon Nosir ijodi
52. Fitratning «Mirrix yulduziga», «Shoir», «Sharq» she'rlari

53. Choʻlponning «Yorugʻ yulduzga», «Kurash», «Xalq», «Buzilgan oʻlkaga», «Amalning oʻlimi» sheʼrlari
54. Usmon Nosirning «Yurak», «Monolog», «Rim va Nil» sheʼrlari
55. Abdulla Qodiriy hayoti va ijodi
56. A. Qodiriyning «Oʻtgan kunlar» romani ustida ishlash
57. A. Qodiriyning «Mehrobdan chayon» romanlari
58. Gʻafur Gʻulomning hayot va ijodi
59. Gʻafur Gʻulomning «Shum bola» asari
60. «Mening oʻgʻrigina bolam» asari tahlili
61. Oybekning «Oʻzbekiston», «Naʼmatak» sheʼrlarining badiiy tahlili
62. Hamid Olimjon ijodi
63. Abdulla Qahhor – mohir hikoyanavis
64. Zulfiya ijodida sadoqat tuygʻusi
65. Said Ahmad dramaturgiyasi
66. Erkin Vohidov ijodi
67. Abdulla Oripov sheʼriyati
68. Oʻtkir Hoshimov «Dunyoning ishlari», «Nur borki, soya bor» asarlari
69. Muhammad Yusuf hayoti va ijodi
70. Oʻzbek bolalar adabiyoti
71. Zafar Diyor. «Binafsha». «Kapalak», «Toʻp» sheʼrlari
72. Poʻlat Moʻmin. «Papka bilan siyohdon», «Tish choʻtka» sheʼrlari
73. Mustaqillik davri oʻzbek adabiyoti
74. Istiqlol davri oʻzbek sheʼriyati, nasri, dramaturgiyasi
75. Iqbol Mirzo sheʼriyatida sof tuygʻular
76. Halima Xudoyberdiyeva sheʼriyati
77. Faxriyor, Zebo Mirzo, Bahrom Roʻzimuhammad ijodida – modern sheʼriyat namunalari
78. Mustaqillik davri hikoyachilik tamoyillari
79. Shukur Xolmirzayev hikoyalari

80. Abduqayum Yo'ldosh. hikoyalari
81. Istiqlol davri qissachilik qirralari
82. Xurshid Do'st Muhammad qissalari
83. Nazar Eshonqul ijodida yangicha uslublar
84. Erkin A'zam. "Chiroqlari o'chmagan kecha", "Otoyining tug'ilgan yili", "Javob".
85. Xudoyberdi To'xtaboyev –fantastik yozuvchi
86. Anvar Obidjon -mahoratli shoir
87. Humoyun Akbarov. Adabiy materiallardan parcha
88. Zarifa Saidnosirova. "Oybegim mening" xotiralaridan
89. Fazliddin Pol'atov ijodi
90. Nazarmat "Vatan madhi" she'ri
91. Abdurahmon Akbar. "So'rov", "Kitobni ko'p o'qiydigan ukam" she'rlari
92. Muslim Yo'ldoshev. "Bir dam o'tir, onajonim" she'ri
93. O'tkir Rahmat ijodida vatanparvarlik
94. Aleksandr Sergeevich Pushkin she'rlari, dostonlari
95. Ivan Andreevich Krilov, Gans Xristian Andersen ijodida fantastika
96. Tog'ay Murodning "Yulduzlar mangu yonadi" qissadan parcha
97. Rahmat Fayziy "Hazrati inson"
98. Ravshan Fayz. Adabiy materiallar

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Xalq dostonlari. "Alpomish" dostoni.
2. Bilol Aminov. "Manguberdi jasorati"
3. O'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari
4. Latifa, masal. hikoya, rivoyat, afsona
5. O'rta epik janrlar. Qissa Katta epik janrlar. Doston. Roman
6. Maqol va topishmoqlar va ertaklar
7. Rivoyat, afsonalar. "To'maris", "Shiroq"
8. "Alpomish" dostoni
9. "Go'ro'g'li" dostoni
10. Abu Rayhon Beruniy haqida adabiy materiallar
11. Ibn Sino, Al-Xorazmiy asarlari
12. Abu Nasr Farobiyning adabiy merosi
13. Devonu lug'otit turk» – O'rta Osiyo xalqlarining mushtarak yodgorligi
23. Yusuf Xos Hojib va uning «Qutadg'u bilig» asari
24. Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asari
25. Ahmad Yassaviy hikmatlari
26. Alisher Navoiy "Xamsa" asari
27. Alisher Navoiy. «Hayratul-abror» dostoni

28. Alisher Navoiy. «Farhod va Shirin» dostoni
29. Alisher Navoiy. «Layli va Majnun» dostoni
30. Alisher Navoiy. «Sab' ai sayyor» dostoni
31. Alisher Navoiy. «Saddi Iskandariy» dostoni
32. Zahiriddin Muhammad Bobur «Boburnoma» asari
33. Muhammad Sharif Gulxaniy «Zarbulmasal»
34. Muhammadrizo Ogahiy g'azallari
35. Mohlaroyim Nodira
36. Furqatning "Sayding qo'ya ber sayyod" she'ri
37. Avaz O'tar o'g'lining "Til", "Millatimga" she'rlari
38. Muqumiyning "Tanobchilar" satirasi
39. Xalq dostonlari. "Alpomish" dostoni. Bilol Aminov. "Manguberdi jasorati"
40. Zamonaviy she'r. Faxriyov ijodidan, Haydar To'raev. "Ona tilim" she'rini yod olish.
41. Yayra Sa'dullaeva. "Boqi- Toqi" hikoyasini o'qish, Shukur Sa'dulla. "Oltin kuzim" she'rini yod olish.
42. A.S. Pushkin. "Tilla baliqcha haqida ertak" ni o'qish, A. Akbar she'rlarini yod olish.
43. Zafar Diyor. "Oltin qishloq", Miraziz A'zam. "Onam ishdan keladi" she'rini yod olish.
44. Muhiddin Omon ijodidan namuna, Safar Barnoev "Minora" she'rini yod olish.
45. I. A. Krilov. "Ninachi va chumoli" masalini o'qish va Umida Abduazimovanning she'rlaridan yod olish.
46. Rauf Tolibning "Dehqon buvaning bog'i", Qambar ota. "O'zbekiston - onajon" she'rini yod olish.
47. Olqor Damin "Hamma hunar sevimli" she'rini yod olish, Maqsud Qoriev. "Kitob o'qishning hikmati" hikoyatini o'qish.
48. Quddus Muhammadiy. "Kitob bizniki", Tolib Yo'ldosh. "Erning tili" she'rini yod olish.
49. Hamid G'ulom. "Tog'" she'rini yod olish, Bilol Aminov. "Manguberdi jasorati" asarini o'qish.
50. Shukrullo. "Tirik qalb" she'rini yod olish, Matluba Qosimova "Uyg'onish" hikoyasini o'qish.

51. Ra'im Farhodiy "Yulduzlar charaqlaganda" ertak-afsonasi, O'lmas Umarbekov. "Soat" hikoyasini tahlil qilish.

52. Kavsar Turdievaning "Toshkent madhiyasi", Temur Ubaydulloning "Yoz chorlaydi bag'riga" she'rini yod olish.

53. Sunnatulla Anorboev. "Bahs" hikoyasini o'qish, Barot Isroil. "Shunday o'lkam bor" she'rini yod olish.

54. Habib Sa'dullaning "Uchrashuv", Zulfiya Mo'minovaning "Bolaga kitob bering" she'rini yod olish.

55. Xudoyberdi To'xtaboev. "Sariq devni minib" asarini tahlil qilish, Obid Rasul "Hunarmand" she'rini yod olish.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi. Fanga oid bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga xizmat qilishi kerak.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari*

Asosiy adabiyotlar:

1. Rahmonov N. O'zbek adabiyoti tarixi. - T.: Sano-standart, 2017
2. Jumaboyev M. Bolalar adabiyoti. - T.: O'qituvchi, 2001.
3. D. Quronov. Adabiyotshunoslikka kirish. - T.: 2008.

Qo'shimcha adabiyotlar:

4. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar. №11.
5. Qodirov V.A. Mumtoz adabiyot o'qitish muommalari va yechimlar. - T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti, 2009. 244 b.
6. Niyozmetova R.X. Uzlüksiz ta'lim tizimida o'zbek adabiyotini o'rgatish metodikasi. - T., 2010.
7. Mamasoli Jumaboyev. Bolalar adabiyoti va folklor. Darslik. O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2006. 216 b.
9. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. 1-2-jild. T.: O'qituvchi, 2006.
10. Karimov N., Mamajonov S., Nazarov B., Normatov U., Sharafiddinov O. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. - T.: O'qituvchi, 1999.
11. Karimov Naim. Adabiyot va tarixiy jarayon. - T., 2012.

12. Milliy uygʻonish davri oʻzbek adabiyoti. – T., 2004.
13. Mirzaev S. XX asr oʻzbek adabiyoti. – T.: Sharq, 2006.
14. Sanjar Sodiq. Yangi oʻzbek adabiyoti tarixi. - T., Universitet, 2005.
15. Sulton I. Adabiyot nazariyasi. – T.: Oʻqituvchi, 2003.
16. Sharafiddinov O. Ijodni anglash baxtri. – T., Maʼnaviyat, 2006.
17. Safarov O. Oʻzbek bolalar poetik folklori – T.; Oʻzbekiston, 1985.

Elektron taʼlim resurslari

1. <https://go.mail.ru/search?fr=chxtn12.0.12&q=Xurshid%20davron.uz>
2. <https://go.mail.ru/search?fr=chxtn12.0.12&q=zivo.uz>
3. <https://go.mail.ru/search?fr=chxtn12.0.12&q=Til%20va%20adabiyot%20ta%27limi%20iurmalii>
4. <https://go.mail.ru/search?fr=chxtn12.0.12&q=4.%20http%3A%20%2F%2F%20zivot.uz>
5. <https://go.mail.ru/search?fr=chxtn12.0.12&q=5.%20http%2F%2F%20uzedu.uz>
6. <https://go.mail.ru/search?fr=chxtn12.0.12&q=http%2F%2Fnatlib.uz>

J. Shajl

A. Ulproubov